

Lunds universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Jana Hejzlar
08-563 088 19
Jana.hejzlar@hsv.se
BESLUT

2011-02-22
Reg.nr 641-3702-10

Beslut om tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan

Högskoleverket beslutar att ge Lunds universitet tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i följande ämnen: fysik, historia, samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk, engelska, franska, italienska, spanska, tyska samt musik.

Ansökan och ärendets hantering

Lunds universitet har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i ämnena matematik, biologi, fysik, kemi, naturkunskap, teknik, historia, religionskunskap, samhällskunskap, geografi, filosofi, psykologi, svenska, svenska som andraspråk, engelska, franska, italienska, spanska, tyska samt musik.

För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: universitetslektor Christina Hultgren, Högskolan i Gävle (ordförande); universitetslektor Håkan Sollervall, Linnéuniversitetet (ordförande); lärarstuderande Diego Alfaro, Malmö högskola; lärarstuderande Ewa Axelsson, Högskolan Kristianstad; docent Jette Benn, Århus universitet; universitetslektor Cecilia Björklund Dahlgren, Luleå tekniska universitet; universitetslektor emerita Gerd Brandell, Lunds universitet; lektor Tua Ericsson-Knif, Svenska handelshögskolan i Åbo; fil. dr. Lars Geschwind, Technopolis group; professor Gunnar Gjone, Universitetet i Oslo; lektor Conrad Hagen, Universitetet i Stavanger; professor emerita Torlaug L. Hoel, NTNU i Trondheim; professor Gunilla Holm, Helsingfors universitet; lektor Lisen Häggblom, Åbo Akademi; universitetslektor Maj-Lis Hörnqvist, Luleå tekniska universitet; docent Jörgen Johansson, Högskolan i Halmstad; lektor Helge Kastrup, Professionshögskolan UCC i Köpenhamn; professor Rune Krumsvik, Universitetet i Bergen; professor Maria Lennernäs, Högskolan Kristianstad; dekan Nils-Georg Lundberg, Professionshögskolan UCC Nordjylland; lärarstuderande Johan Lundmark,

Uppsala universitet; docent Gunilla Molloy, Stockholms universitet; docent Maarit Mutta, Åbo universitet; professor Liv Merete Nielsen, Høgskolan i Oslo; universitetslektor Anita Norlund, Høgskolan i Borås; professor Christina Nygren-Landgårds, Åbo Akademi; universitetslektor Eva Olofsson, Umeå universitet; professor emeritus Aadu Ott, Göteborgs universitet; lektor Helle Rønholt, Köpenhamns universitet och professor Tobias Werler, Høgskolan i Volda. Därutöver har professor Bengt Brendemoen, Universitetet i Oslo; försteamanuensis Anne Margrete Fiskvik, NTNU i Trondheim och Universitetet i Stavanger; lektor Fie Høytrup, Professionshøgskolan UCC i Köpenhamn; lektor Bergthora Kristjansdottir, Professionshøgskolan UCC i Köpenhamn; professor emeritus Lauri Lindgren, Åbo universitet; försteamanuensis Dag Jostein Nordaker, Universitetet i Stavanger och professor Staffan Wahlgren NTNU i Trondheim bistått bedömargruppen inom sina sakområden.

Underlag för bedömningen har varit universitetets ansökan samt intervjuer med representanter för universitetet. Bedömargruppens yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen.

Bedömargruppens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt, dels en samlad bedömning. Ledamöter i bedömargruppen har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Lunds universitet har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnena fysik, historia, samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk, engelska, franska, italienska, spanska, tyska samt musik. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Lunds universitet inte har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnena matematik, biologi, kemi, naturkunskap, teknik, religionskunskap, geografi, filosofi samt psykologi. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Beslut

Högskoleverket beslutar att ge Lunds universitet tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i följande ämnen: fysik, historia, samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk, engelska, franska, italienska, spanska, tyska samt musik.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande myndighetschef Gunilla Jacobsson efter föredragning av utredaren Jana Hejzlar i närvaro av avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Tomas Egeltoft, Sara Monaco, Joakim Palestro och Karl Weigelt deltagit.

Gunilla Jacobsson

Jana Hejzlar

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
Ledamöterna i bedömargruppen

Bedömagruppens yttrande

Lunds universitet

– ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan¹

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

Den vetenskapliga ämnesteoretiska kompetensen är överlag omfattande och stark. Den vetenskapliga ämnesdidaktiska kompetensen är däremot svagare och ojämnt fördelad. Antalet lärare, liksom andelen tillsvidareanställda lärare, är tillfredsställande i förhållande till utbildningens planerade omfattning. Överlag är sammansättningen av lärare när det gäller andelen med vetenskaplig kompetens, konstnärlig kompetens och professionserfarenhet mindre tillfredsställande. Andelen lärare med professionserfarenhet är låg och inom vissa ämnen till och med obefintlig.

I matematik finns mycket god vetenskaplig kompetens i ämnet, men den vetenskapliga kompetensen i matematikdidaktik är otillräcklig.

I de naturorienterade ämnena biologi, fysik, kemi och naturkunskap samt i teknik finns god vetenskaplig kompetens inom ämnesteorin. I biologi, kemi, naturkunskap och teknik saknas det däremot tillräcklig vetenskaplig ämnesdidaktisk kompetens med relevant inriktning. Den befintliga didaktiska kompetensen är huvudsakligen högskolepedagogisk och inriktad mot de akademiska disciplinerna. I fysik är dock den ämnesdidaktiska kompetensen svag men tillräcklig.

I de samhällsorienterade ämnena historia, religionskunskap och samhällskunskap samt i geografi är den ämnesteoretiska kompetensen god. I historia och samhällskunskap finns också tillräcklig vetenskaplig ämnesdidaktisk kompetens. I religionskunskap och geografi är den ämnesdidaktiska kompetensen däremot otillräcklig.

I filosofi och psykologi finns god vetenskaplig ämneskompetens, men inte tillräcklig ämnesdidaktisk kompetens.

I svenska finns mycket god vetenskaplig kompetens inom såväl litteratur som språk. Den vetenskapliga ämnesdidaktiska kompetensen är svagare och har i första hand en högskolepedagogisk profil, men är likväl tillräcklig.

I svenska som andraspråk finns tillräcklig vetenskaplig kompetens inom såväl ämnesteori som ämnesdidaktik.

---

¹ Sökta ämnen: matematik, biologi, fysik, kemi, naturkunskap, teknik, historia, religionskunskap, samhällskunskap, geografi, filosofi, psykologi, svenska, svenska som andraspråk, engelska, franska, italienska, spanska, tyska samt musik.

I språkämnen engelska, franska, italienska, spanska och tyska finns god vetenskaplig kompetens inom såväl språkvetenskap som litteratur. I engelska, franska, italienska och spanska finns också god ämnesdidaktisk kompetens. I tyska är den ämnesdidaktiska kompetensen svagare, men likväl tillräcklig. Den ämnesdidaktiska kompetensen inom språkämnen stärks genom ett utvecklat samarbete.

I musik finns såväl god vetenskaplig kompetens i ämne och ämnesdidaktik som god konstnärlig kompetens.

För den utbildningsvetenskapliga kärnan finns tillräckligt omfattande vetenskaplig kompetens.

De medverkande lärarna har i genomsnitt relativt väl tilltagen tid för kompetensutveckling och forskning. Det finns särskilda program för kompetensutveckling inom utbildningsvetenskap och ämnesdidaktik.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärarresurs är tillfredsställande i den utbildningsvetenskapliga kärnan och i ämnena fysik, historia, samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk, engelska, franska, italienska, spanska, tyska samt musik, men inte tillfredsställande i matematik, biologi, kemi, naturkunskap, teknik, religionskunskap, geografi, filosofi samt psykologi.

Utbildningsmiljö

Vid lärosätet finns många starka forskningsmiljöer och ett omfattande internationellt och nationellt samarbete, men forskningen med specifik anknytning till och relevans för lärarutbildning är till vissa delar mindre utvecklad. Samarbetet med Högskolan Kristianstad innebär här en förstärkning.

Sammantaget ges utbildningen i en forskande och utvecklande miljö, och utbildningen kommer av allt att döma att ge studenterna förutsättningar att utveckla ett kritiskt och kreativt förhållningssätt. Utbildningsmiljön framstår som särskilt god inom musiklejarutbildningen.

Det finns en organisation som säkrar att den verksamhetsförlagda utbildningen erbjuds inom relevant verksamhet och ämne. Organisationen bygger på samverkan mellan Lunds universitet och Högskolan Kristianstad. Det är något oklart vilken roll Lunds universitet har i detta vilket är mindre tillfredsställande.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Utbildningsplanen innehåller mål utarbetade i enlighet med examensordningen och har en tydlig struktur.

Kursplanerna för den utbildningsvetenskapliga kärnan och för samtliga ämnen utom naturkunskap och psykologi innehåller tillräckligt tydliga angivelser av innehåll och uppläggning. Vad gäller naturkunskap framgår det inte tydligt vilka kurser som kan ingå. Kursplanerna för psykologi är alltför schematiska och översiktliga.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument är tillfredsställande i den utbildningsvetenskapliga kärnan och i samtliga sökta ämnen utom naturkunskap och psykologi.

Undervisning, kurslitteratur, examination

För matematik finns en tillfredsställande ämnesteoretisk progression, medan progressionen i matematikdidaktiken är otydlig och förefaller koncentrerad till de inledande kurserna. Ett flertal kurser är dock ensidigt fokuserade på formell behandling av matematik och bedöms ej vara ändamålsenliga för lärarutbildning.

I de naturorienterade ämnena biologi, fysik, kemi och naturkunskap är kursplanerna överlag tillfredsställande med ett relevant innehåll. Balansen mellan ämnesteori och ämnesdidaktik inklusive de laborativa delarna i utbildningen är god. Undervisningsformer, kurslitteratur och examinationsformer säkrar forskningsanknytning och progression.

I teknik är innehållet och uppläggningsformen tillfredsställande, med varierade och relevanta undervisnings- och examinationsformer och aktuell kurslitteratur.

I historia och samhällskunskap samt i geografi är innehållet och uppläggningsformen sammantaget tillfredsställande. I historia och geografi finns dock vissa oklarheter kring kursinnehåll och litteraturval. I samhällskunskap är innehållet mer genomarbetat. I religionskunskap finns ämnesdidaktiska mål, men det saknas ämnesdidaktisk litteratur och det är alltför oklart hur det ämnesdidaktiska innehållet ska se ut i praktiken.

I filosofi finns ett särskilt kurspaket för ämneslärarutbildningen. Innehållet och uppläggningsformen är tillfredsställande vad gäller ämnesteorin, men inte vad gäller ämnesdidaktiken. Det finns visserligen ämnesdidaktiska mål, men det framgår inte vad dessa innebär i praktiken i termer av omfattning, innehåll och genomförande. Det saknas också i allt väsentligt ämnesdidaktisk litteratur.

I psykologi är innehållet och uppläggningsformen på det hela taget tillfredsställande. Det ämnesdidaktiska innehållet är dock något svagt utvecklat. Det finns också en viss betoning på specialisering snarare än bredd, som inte är helt adekvat i relation till skolämnet.

I svenska är innehållet och uppläggningsformen sammantaget tillfredsställande, trots vissa brister. Undervisningsformerna är schematiskt beskrivna och examinationsformerna traditionella. I några kurser saknas relevant ämnesdidaktisk kurslitteratur. Överlag är den ämnesdidaktiska litteraturen

något svagt redovisad. Otydligheterna med avseende på kopplingen mellan lärandemål och innehåll gör progressionen något otydlig.

I svenska som andraspråk är innehållet och uppläggningsformen tillfredsställande, med varierade undervisnings- och examinationsformer och aktuell kurslitteratur.

I språkämnen engelska, franska, italienska, spanska och tyska säkras innehållet och uppläggningsformen progression och forskningsanknytning. Kurslitteraturen är aktuell och relevant vad gäller såväl ämne som ämnesdidaktik, men urvalet är något begränsat i italienska, särskilt vad gäller ämnesdidaktiken. Undervisnings- och examinationsformerna är varierade.

I musik är innehållet mycket väl genomarbetat med avseende på ämnets hela bredd. Undervisnings- och examinationsformerna är relevanta och varierade. Uppläggningsformen säkrar progression och forskningsanknytning.

I den utbildningsvetenskapliga kärnan finns en tydlig struktur och ett innehåll som är rimligt och relevant i förhållande till examensmålen, även om det inte finns en särskilt tydlig anpassning till just inriktningen mot arbete i gymnasieskolan. Sammantaget säkras undervisningsformer, examinationsformer och kurslitteratur progression och forskningsanknytning på ett tillfredsställande sätt.

Examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs av universitetet i samarbete med handledare vid de medverkande skolorna.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination är tillfredsställande i den utbildningsvetenskapliga kärnan och i ämnena biologi, fysik, kemi, naturkunskap, teknik, historia, samhällskunskap, geografi, psykologi, svenska, svenska som andraspråk, engelska, franska, italienska, spanska, tyska samt musik, men inte tillfredsställande i matematik, religionskunskap samt filosofi.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

Lärosätet har visat att det finns system för att dokumentera kraven med avseende på olika typer av examination.

Lärosätet har visat att det finns tillräckliga system för att säkra att utbildningen ger studenterna förutsättningar att nå examensmålen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen är tillfredsställande.

Samlad bedömning

Vår samlade bedömning är att Lunds universitet har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med

tillfredsställande kvalitet i ämnena fysik, historia, samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk, engelska, franska, italienska, spanska, tyska samt musik. Vi rekommenderar Högskoleverket att bifalla ansökan för dessa ämnen.

Vår samlade bedömning är att Lunds universitet inte har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnena matematik, biologi, kemi, naturkunskap, teknik, religionskunskap, geografi, filosofi samt psykologi. Vi rekommenderar Högskoleverket att avslå ansökan för dessa ämnen.